

HÍRADÓ

NAPILAP

ALAPITVA 1871

SZERDA, 1931 MÁJUS 27

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MARA JENŐ

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Veliki
Bečkerek, Obiliceva ucca 3. szám. Telefon 21

60. ÉVFOLYAM, 119. SZÁM

Előfizetési ár: Évente 300, félévre 150, negyed-
évre 75, havonta 25 dinár. Egyes szám 1 dinár

A „Daily Herald“ diplomáciai le-
velezője szerint, mértékadó körök-
ben szó van arról, hogy Németor-
szágnak Anglia, Franciaország és
Olaszország által garantált száz mil-
lió fontos kölcsönt nyújtsanak, mint-
hogy csak ezzel lehetne a Young-
tervezet teljes csődjét elhárítani.

Serédy Jusztinián magyarországi
bíboros hercegprímás kedden több
nap tartózkodásra Párizsba érkezik.

Lord Cecil egy inerrujában azt
hangoztatta, hogy az általános lesze-
relési konferencia fordulópontot je-
lent a világ történelmében.

A népszövetségi ligák uniójának
ülésszaka vasárnap nyílt meg Bu-
dapestben. A konferenciát Limburg
elnök megnyitja vezette be, majd
Apponyi Albert gróf, Bethlen minisz-
terelnök és Ripka főpolgármester
üdvözlötték a kongresszust. Limburg
elnök ezután Apponyi Albert gróftól
köszöntötte 85 éves születésnapja al-
kalmából. Ezután a közgyűlés áttért
a napirendre és egyes adminisztratív
ügyeket intézett el. A kongressz-
us pünkösdhétfőjén kezdte meg
tulajdonképpen tanácskozásait, meg-
alakította a hét főbizottságot, ame-
lyek mindegyike külön-külön ülése-
zett hétfőn. A politikai és jogi bizott-
ság határozati javaslatot fogadott el
arravonatkozólag, hogy a népszövet-
ség büntető szankciókkal torolja meg
a hamis, vagy célzatos hírek terjesz-
tését, különösen az olyanokét, ame-
lyek a nemzetek közötti békét meg-
zavarhatnák. Elhatározták, hogy fel-
kérjük a genfi népszövetséget arra,
hogy járjon közbe az egyes nemzeti
kormányoknál a politikai foglyok
számára biztosítandó különleges báná-
smód érdekében. A kémkedést a
főbizottság nemzetközi büncselek-
ménynek minősíti és ily értelemben
kíván fellépni a népszövetség előtt
is. A szociális és gazdasági főbizott-
ság behatóan foglalkozott a világ-
gazdasági krízis okaival és jelentő-
ségével. A francia delegátus érdekes
javaslatot tett, amelyben azt ajánlot-
ta, hogy az orosz delegáció öt éves
gazdasági tervével szemben, a kapi-
talista világ hasonló öt éves gazda-
sági tervet dolgozzon ki.

A spanyol minisztertanács szomba-
ti ülésén Azana hadügyminiszter elő-
terjesztette a hadügyi reform tervét.
A tervezet értelmében 76 gyalogez-
red közül 31-et tartanak meg, a lo-
vasság 27 ezrede közül mindössze
tiz marad meg. A tisztikar létszámát
nagy mértékben csökkentik, úgy
hogy a ma szolgálatot teljesítő 23.000
tiszt közül csak 7000 marad szolgál-
tatban, a 280 főnyi táborközi karból
csak 48 marad meg.

A londoni gabonakonferencia csődjéről ír a Journal des Debats

Párizs, máj. 26.
A „Journal des Debats“ hasábjain
Jean Legrand cikket írt a londoni ga-
bonakonferenciáról.

A cikk szerint, a gabonakonferen-
cia csődöt mondott.

A kiszivárgott hírek szerint, Ameri-
ka azt követelte, hogy a többi expor-
táló állam is ugyanolyan arányban
csökkentse a bevetett területeket,
mint ő. Amerikának nem volt más cél-
ja, mint a konkurrenciát csökkenteni.

Az oroszok nem hogy visszautasi-
tották a csökkentés gondolatát, ha-
nem még annak fokozását javasol-
ták.

Ami a közép-európai államokat, Ma-
gyarországot, Lengyelországot, Ju-
goszláviát, Romániát és Bulgáriát il-
leti, ezek kontingentálást, kedvez-
ményes javaslatot és tarifákat vár-
tak a konferenciától, erre azonban
hiába vártak.

A Magyar Közművelődési Egyesület közgyűlése és felolvasó ülése

A közgyűlés hódoló táviratot küldött Ófelségének és táviratilag üdvözölte Zsiv- kovity miniszterelnököt és Nikolity bánt

Bečkerek, máj. 26.

A Magyar Közművelődési Egyesü-
let tegnap délután tartotta meg ren-
des közgyűlését és ezt követően,
első felolvasó ülését a Dungserszki-
palota nagytermében, amely ez al-
kalommal zsúfolásig megtelt az egye-
sület tagjaival és nagyszámu érdeklő-
dő közönséggel. Nemesak Bečke-
rek társadalmá volt képviselve, ha-
nem eljttek a magyar kulturegyesü-
let ünnepére a Bánát több helységéből
és a Bácskából is nagy számban ven-
dégek, akik az itteni közönséggel
együttessen nagy örömmel voltak
szemtanui az egyesület értékes kul-
turmunkájának.

A közgyűlést délután öt órakor
nyitotta meg dr. Várady Imre elnök
és üdvözölve a hatóság képviselőjét
és a vendégeket, megállapította a
közgyűlés határozatképességét, kije-
lölte a jegyzőkönyvvezetőt és hitele-
sítőket.

Elnöki megnyitójában rámutatott
arra, hogy a magyar kulturegyesü-
let kulturális munkásságával együvé
fogja az ország összmagyarságát,
mert itt sem világnézetbeli, sem élet-
felfogásbeli, sem rang és osztálybeli
külömbőség nem emel válaszfalat kö-
zénk, itt mindannyian egy családnak
a magyar kulturának gyermekei va-
gyunk. Ezzel a kulturális munkánk-
kal bekapcsolódunk az egész embe-
riséget átfogó nagy kulturmozgalom-
ba, teljes lélekkel csügünk az álta-
lános kultúra emelésén, haladásán,
mert erős a meggyőződésünk, hogy

a kultúra géniuszára vár a mai vi-
lágproblémák egyik legnagyobbjá-
nak megoldása: az emberiség végleg-
es megbékítése, a lelkek egyetértő
harmóniája, a nemzetek egymással
való találkozását egyengető mun-
kának előkészítése. Ez eszmének, e
gondolatnak szolgálatában áll a mi
magyarságunk is fáradszaktalanul
és törhetetlenül.

Mi rendíthetetlenül hiszünk kultu-
rális munkásságunknak ebben a ie-
lentőségében. Ebben a szellemben
üdvözli még egyszer a megjelente-
ket, amire a közgyűlés áttért a
napirendre.

Marton Andor igazgató ismer-
tette az egyesület munkásságát az
elmúlt években, majd indítványozta,
hogy a magyar kultúra mai ünnep-
napján a közgyűlés küldjön hódoló
táviratot Ófelsége Alekszander ki-
rálynak és üdvözlő sürgönyt Zsiv-
kovity Petár miniszterelnöknek és
Nikolity Milán dunai bánnak. A köz-
gyűlés egyhangú lelkesedéssel el-
fogadta az igazgató indítványát és
elhatározta a hódoló távirat elküldé-
sét.

Ezután dr. Mara Jenő bemutatta
az egyesület zárszámadásait és jövő
évi költségvetését, amit a közgyűlés
egyhangulag tudomásul vett és a
felelős számadóknak a szükséges
felmentvényt minden irányban meg-
adta.

Dr. Várady Imre elnök ezután be-
jelentette, hogy a tisztikar mandá-
tuma lejárt, amiért is a tisztikar ne-
vében lemondott és felkérte a köz-
gyűlést, hogy válassza meg az új
tisztikart.

(A tudósítás folytatása a 2. oldalon.)

A baranyai magyarság vasárnap
Lugon népgyűlést tartott, amelyen
államhűségéről és a király iránt való
alattvalói ragaszkodásáról tett ismé-
telten nyilatkozatot. Pünkösdhétfő-
jén Szentán volt népgyűlés, amely-
ről csakugy mint a lagról, hódoló
táviratot küldtek Ófelségének a
királynak és üdvözlő sürgönyt a mi-
niszterelnöknek és bánnak.

Pünkösdszombaton és hétfőjén
tartották meg a nákovói mezőgazda-
sági és állatkiállítás, amelynek külö-
nösen a sertésállományára keltett mélt-
tán feltűnést. A kiállítás előtt a köz-
ség képviselőtestülete díszközgyű-
lést tartott, amelynek keretében a
két főrendezőnek, Blasmann Henrik-
nek és Eberhardt Jánosnak átadták
Ófelsége a király kitüntetését. A ki-
állítást közel ötezer ember tekintette
meg.

Félhivatalos román helyről eredő
közlés szerint, Geniben a német és
román gazdasági delegáció között bi-
zonyos megállapodás jött létre, úgy
hogy arra lehet számítani, hogy ju-
nius közepén újra megkezdik a né-
met-román kereskedelmi szerző-
désre vonatkozó tárgyalásokat. Ab-
ban a tekintetben nem jött létre meg-
állapodás, hogy a tárgyalásokat Bu-
karestben, vagy másutt folytatják.
Nincs kizárva, hogy a tárgyaló felek
Bécsben fognak összeülni, minthogy
a német delegáció ugyanakkor a ma-
gyar kiküldöttekkel is tárgyalni
áhaját.

Az olasz főváros lakossága a leg-
utóbbi népszámlálás adatai szerint,
várakozás ellenére, nem érte el az
egymillió lélekszámot. Nápoly és Mi-
lano népesebbek Rómánál, amely la-
kosainak számával, 960.000-rel, a har-
madik helyre szorult. A szaporodás
1921 óta körülbelül 30 százalékos
tesz ki.

Mackievic lengyel képviselő, aki
nemrég tért vissza Oroszországból,
elmondotta, hogy a cári család egyik
gyilkosával találkozott. Ez a személy
autentikus észleleteket mesélt el ne-
ki a cár meggyilkolásáról, amelyek
teljesen különböznek azoktól a ver-
zióktól, amelyek eddig ismeretesek
voltak.

Greifwaldból jelentik, hogy ott pün-
kösd vasárnapján súlyos szerencsét-
lenség történt. A szociáldemokrata
Fichte sportegyesület a szakszerve-
zeti házban gyűlésezett és amikor a
tagok délelőtt a kertben összegyüle-
keztek, hogy a sporttelepre vonul-
janak, a roskatag szomszédház egyik
fala beomlott és ledőlt a szakszerve-
zeti ház kertjébe. A rendőröknek és
tűzoltóknak a romhalmoz alól sike-
rült 4 halottat és 8 súlyosan sebesül-
tet előhozni.

Stagelschmidt Jenő indítványára ezután a közgyűlés egyhangulag a következőképp választotta meg az egyesület tisztikarát:

Elnök: Dr. Várady Imre. Társelnökök: Kovács István prelátus, Deák Leó dr. Alelnök: dr. Farkas Geiza. Igazgató: Marton Andor. Titkár: Juhász Ferenc. Ügyész: dr. Borsodi Lajos. Pénztáros: Várkonyi József. Ellenőr: dr. Korányi Elemér. Könyvtáros: Groishammer Béla. Számvizsgálók: Guttmann Dániel, Ambrózy Zoltán, dr. Kuszling János. Gazda: Tóth Ferenc. Az igazgató tanács rendes tagjai: dr. Báthori Andre, dr. Stern Lázár, dr. Mara Jenő, Dániel Ádám, Freund Tibor, dr. Hubert Zsigmond, Szigeti Ferenc, Fischer Károly, Burget József, Kovács János.

A választás megejtése után az újonnan megválasztott dr. Várady Imre köszönetet mondott az új tisztikar nevében a megválasztásért és bejelentette, hogy ezzel a közgyűlés tárgysorozata kimerült.

A közművelődési egyesület ezután felolvasó ülést tartott, amelynek keretében Fischer Károly és zenekara néhány magyar dalt adott elő nagy sikerrel. Borsodi Lajos a közönség

állandó derije mellett „Egy író valómásai” címen humoros felolvasást tartott, majd ismét Fischer Károly zenekara következett és a Lehajlik a Jázminbokr című magyar nótát játszotta el sok érzéssel, szövegét Báthori Piroska énekelte a tőle megszokott bájjal.

Juhász Ferenc ezután a divat történetéről tartott értékes előadást, amelyet a különböző korok divatjainak bemutatásával illusztrált. A bemutatott élőképekben, amelyek művészi beállításukban és izléses, korhű jelmezükben meglepően hatások voltak, Báthory Piri, dr. Cukrászné Várady Piri, dr. Daun Márta, Horváth Mici, Hammes Klári, Jánosy Klári, Juhász Magyar Piri, Ivanicza Manó, Magyar Lenke, Mócity Juci, Straubné Weitzik Giza, Schwirtlich Piri, Török Irén, Török Viola, Török Lili, Várady Böske, Emanuel Arzén, Reza Sándor és Schlachta Ferenc voltak a közreműködők.

A felolvasó ülés közönsége egy a két kitűnő előadót, Borsodi Lajost és Juhász Ferencet, mind a képeken szereplő uriaszonyokat és urleányokat — megérdemelten — melegen ünneplésben részesítette.

Mozart B-dur miséje Beckereken

A második Mozart-ünnep

Nem tartjuk véletlennek, hogy a sok Mozart-ünnepség, melyet mostanában a halhatatlan zeneköltő emlékének szentelnek, éppen a Pünkösdi hetébe esik. Az egyik felekezethek híala és aratási ünnep, a másiknak a Szentlélek eljövételét jelenti a Pünkösdi. A tüzess nyelvű leereszkedtek hogy megértjük egymást. Szükség volt rájuk kétezer évvel ezelőtt éppúgy mint ma, minden országban, minden népek között. S van-e művészet a világon, mely a szó legjobb értelmében nemzetközi, mely jobban összehozná az embereket, mint a zene, de különösen a Mozart zenéje, melynek az alkotója nemcsak kiemelkedő Geniusz, de mint ember is a legkiválóbbak közül való, ki zenéjével éppúgy, mint szavaival azt hirdette, hogy szeretetre és nem gyűlölségre vagyunk teremtve.

A pénteki Mozart-estélyt vasárnap egy másik Mozart-ünnep követte, melynek a színhelye ezúttal a r. k. plébánia-templom volt. Mozart, mint ismeretes, Salzburgban született s onnan indult el páratlan pályafutására. Éppoly ismeretes, hogy a szalzburgi érsek az első egyházi fejedelm, ki a huszadik század papságának példát mutatott, miként lehet a hatalmas dómot a művészet szolgálatába állítani, mely nemcsak Isten dicsőségét, de az emberek gyönyörűségét is szolgálja.

A beckereki plébánia-templom, ezt tudván tudjuk, sokkal szerényebb hajléka a vallásnak, mint a tüneményes szalzburgi dóm. De építészeti szempontból a beckereki templom sem utolsó istenháza, sőt

nem egy műtörténet bizonyítja, hogy egyike a legtisztább román stílusú templomoknak s számtalan szakvélemény megegyezik abban, hogy a Gaigner művészi freskói alig találják párjukat a középeurópai templomokban.

Akik ebben talán szerénységből kételkedtek, más véleményre tértek át, mióta a rádió-újságok érdemesnek tartották a beckereki r. k. plébánia-templom képét közölni, amint bizonyára jobban fogják méltányolni ezentúl az egyházi énekkar működését is, mely vasárnap tanujelét adta annak, hogy teljesítményei a külföld előtt, a Rádió nemzetközi közönsége előtt is megállják helyüket.

A vasárnap előadott B-dur mise bemutatásának fokozott érdekességét kölcsönöztött az a körülmény, hogy gondoskodás történt aziránt is, hogy az egész misét a beogradai rádióstudió rádió közvetítse. Azóta már megtudtuk azt is, hogy a közvetítés kitűnően sikerült s hogy egy a zenei részt, mint Kovács prelátus egyházi szónoklatát mindenfelé kitűnően hallották és értették.

A B-dur mise Beckereken.

Mozart tizenkét miséje között mindenha ezt szerették legjobban városunkban. Tény, hogy él még néhány énekes Beckereken, ki jól emlékszik arra, hogy a misét már Salik József karnagy idejében, a múlt század nyolcvanas éveiben adták elő, még pedig igen jól. A közreműködő hölgyek közül is élnek még néhányan: Perger Rezsóné, Baadenné, Pretzné urhölgyek, a férfiak közül Kaufmann István, Ambrózy István és mások. A többi énekesek, — hogy csak a legkiválóbbakat említsük — mint Stein-

bach Antalné, Kokits Matild, Baaden Károly, Mangold Hermann, azóta mind elköltöztek abba a hazába, ahol az angyalok kara veszi át az emberek szerepét.

Salik halála után mindritkábban szerepel a B-dur mise, míg aztán 1923-ban Weninger József karnagy feleleveníti s 1923 husvétvasárnapján előadhatja ötven énekessel és a teljes katonai zenekarral. Néhány héttel később egy nagy egyházi ünnepség ad okot és alkalmat Mozart remekének ismétlésére: Rodics Ráfael megyéspüspökünk a B-dur mise lelkesítő akkordjai mellett mondja első miséjét ugyanez év április 15-én.

Ez alkalmából a hitközség követte az egész művelt világ példáját, amikor a pünkösdi vasárnapjának fényét Mozart e halhatatlan művének előadásával is emelte. A rendes egyházi énekkart a következő énekesekkel egészítették meg: Agoston Jolán, Bohn Annus, Bohn Rózi, Bukovác Annus, özv. Brazorotto Aladárné, Baumgärtnerne Mayer Mariska, Buschbacher Giza, Budó Évi, Hagerne Feketics Mariska, Grób Elza, Grób Ida, Jónás Mariska, Kellner Ilonka, Nyáray Rezsóné, Pinkert Ilonka, Perger Rezsóné, Sindelás Berta, Schnitzer Vera, Schnitzer Kató, Szabaszián Nuncsi, Ujházy Rózi, Wilhelm Katica, Bukovác Pál, Bu László, Feketics Ferenc, Groshammer Béla, Hegyi István, Horváth Sándor, Napholtz Sándor, Pils Wilhelm, Szabaszián Péter, Termasich Sándor.

A harminc tagú zenekarban tizenhét katonazenészen kívül Láng Imre Feketics Ferenc, Halbweisz, Bukovác, Mészáros, Weiserschan, Jaksziz, Ivanitza, Molnár, Lóza, Parmantye, Losonczy Zoltán és Weninger László játszottak.

Az orgona mellett Weninger karnagy fia foglalt helyett, ki külön célra jött le Budapestről.

A pünkösdi mise.

Az ünnepi mise vasárnap délelőtt 10 órakor vette kezdetét. Néhány perccel előbb vonult be testületileg a r. k. hitközség képviselőtestülete, melynek részére az első padsorokat tartották fenn. A tágas templom időközben az utolsó helyig megtelt ünneplő közönséggel, melynek soraiban számos másvallású polgártársunkat is láttuk.

A nagymisét Guthjahr segédlelész celebrálta Stein, Bruneth és Knoll káplánok segédlete mellett. Kovács prelátus a szentélyben imázamolyán térdel.

A fiatal Weninger Ernő kezei csodás akkordokat csálnak ki a mi pompás orgonánkból s csakhamar megszólal a Kyrie lassan és ünnepélyesen, míg aztán ujjongva fejezik be az egyes hangok, melyek egymástól veszik át az Ament. Csendes áhitattal hallgatják a Glória fenséges zenéjét, Bruneth segédlelész az ő szívéhez szóló tenorján olvassa a pünkösdi ünnep evangéliumát s most Kovács prelátus felmege a szövekre, ahonnan hívőinek előbb megmagyarázza a nap jelentőségét, hisz ezt vallják a katolikus vallás születésnapjának. Majd áttér XIII. Leó enciklikájának, a Rerum novarumnak magyarázatára, melyhez érdekes szociológiai fejtegetéseket fűz; hatalmas beszédje végén pedig Mozart halhatatlan emlékének áldoz, kinek különösen az egyházi zene terén kifejtett bőséges és áldásos tevékenységét hangsúlyozza. Rövid néhány pregnans mondatban figyelmezteti végül a hívőket arra, hogy mit akart a nagy zeneköl-

644-2.1

XI.

Ljubljana mintavásár

1931 május 30. — június 8.

Területe 40.000 m², 10 kiállítási pavilon, több mint 750 bel- és külföldi kiállító. Az összes áruk gyári áron kaphatók.

Speciális osztályok:

teksztil, bútór, ipari gépek, automobil, mezőgazdasági gépek, papír, és bőr. Lakások biztosítva. Szórakozás. Kirándulások a gyönyörű Szlovéniában.

Vasuton 50%-os kedvezmény igazolvány 30 dinár. Kapható pénztételek, Putnik, kereskedelmi és ipari szervezeteknél.

Látogassa meg a híres Ljubljana mintavásárt!

tő a mise egyes részeivel, a lelkes Kyriétől egészen a lemondó Agnus Dei-ig kifejezni.

A misét folytatják s Offertóriumra Láng Imre a nála megszokott értelemmel és mély érzéssel eljátszotta hegedűn Mozart Andanteját.

Mély hatást tettek a hallgatóságra a hangulatos Sanctus, a bájos Benedictus és a klasszikus Agnus Dei.

Aztán felhangzik az Ite missa est. — a pap áldást oszt s a közönség ünnepi hangulatban, esendben távozik a templomból...

Adassék dicséret és elismerés a Weninger József lelkes vezetése alatt működő egyházi ének- és zenekarnak s mindazoknak, akik lehetővé tették, hogy hosszú évek múltán ismét gyönyörűségünk telhetett ebben a soha el nem muló mesterműben, melynek szívet-lelket felemelő zenéje már végigzúgott a világ összes nevezetes templomain. tegnap pedig Beckerek zenészeinek és zenekedvelőinek szerzett dicsőséget az egész világon.

Lassan hagyom el az Isten házat. Ismét és ismét kell Casals Pablora gondolnom, ki a zenei élet hanyatlásáról beszélve, nemrégiben ezeket mondta: „A zene az emberiség örök támasza és vigasztalója... A zene lesz az utolsó dolog, ami ezen a földön elpusztul. Jelentősége az emberiség életében olyan, mint a vallásé. — En azt vallom, hogy a zenész pap, aki nagy és szent kötelességet teljesít. Gondoskodni kell az emberek lelki jólétéről, ott kell állania az emberek mellett minden nagy válságukban, szomorúságukban és vissza, vissza kell őket tartania a kétségbeeséstől!”

A nagy spanyolnak igaza van s mi hozzátehetjük, hogy ameddig egy vidéki városban egy héten belül két Mozart-ünnepet is rendeznek, mind egyiknek van közönsége és sikere, addig nem kell tartani attól, hogy a zenét végképpen kiszorítja a politika vagy a sport.

Ez a Mozart-ünnepségek legörvendetesebb tanulsága. — r.

A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy a legmodernebb külföldi szobafestő-mintáim

megérkeztek. Szobafestést a legjutányosabb árban vállalok, úgy helyben mint vidéken.

Bosnyak Jovan szobafestőmester Vel. Beckerek, Zmaj Jovina u. 11. - 688-10.3

Ünnepélyes keretek között folyt le dr. Weiterschan József, az új becskerek-i hitközségi elnök beiktatása

Becskekerek, máj. 26.

A becskerek-i katolikus egyháztanács szombaton délután ülést tartott, amelyen beiktatta az elnöki székbe dr. Weiterschan Józsefet, akit az egyháztanács nemrégiben tartott alakuló közgyűlésén elnökévé választott.

Kovács István pápai prelátus, apát plébános, egyházi elnök nyitotta meg a közgyűlést, majd Krumenacker Ferenc egyháztanácsi titkár felolvasta Rodics érsek főpásztori levelét, amelyben az egyháztanácsi választást és az alakuló ülés határozatait jóváhagyja.

Kovács István szólalt fel elsőnek a főpásztori levéllel kapcsolatban és kijelentette, hogy ezzel a ténnyel jogilag és ténylegesen is dr. Weiterschan József lett a hitközségi elnök. Beszéde további során melegen üdvözölte megválasztása alkalmából az új elnököt, majd érdekes visszajelentést vetett a becskerek-i katolikus templom és a hitközség multjára.

A vármegyeháza építéskor — mondotta egyebek között Kovács prelátus — egy katolikus templom alapjait ásták fel és később a pápai irattárban megtalálták e templom leírását és építésének egyéb adatait is amelyekből kitűnt, hogy

a mai vármegyeháza területén — Becskereken már 1333-ban — katolikus templom állott

és Becskerek már akkoriban püspöki helynökséggel, vikáriátussal rendelkező város volt, amelynek lelki életét egy főesperes vezette.

Később rossz idők következtek erre a vidékre, a törökök mindent elpusztítottak és elűzték a hitűkhöz hű és ragaszkodó katolikusokat, Becskerek elpusztult és csak kétszáz éve, hogy a katolikusok itt újra letelepedhettek. A Tesla (volt Magyar) ucca végén, a Bukovác-ház helyén hangzottak el az első imádságok,

1723-ban építették fel az új templomot,

amelyet a régi helyen már nem tudtak felemelni, mert helyén épület állott és ezért a vele szembeni területet, a templom mai telkét szemelték ki és foglalták el erre a célra. 1858-ig állott a régi templom, amelyet elemi csapások és az idő viszontagságai annyira megrongáltak, hogy a rohamosan megszoruló lélekszámú hívősegreg befogadására már amugy sem alkalmas templom lebontását és új istenhajlék építését határozták el.

1866-tól 1868-ig épült a mai templom,

amelynek felemeléséhez sok áldozat készséggel járult hozzá az a Weiterschan-család, amelynek sarja most a hitközség elnöki székét foglalja el. 1871-ben alakult meg a hitközség és azóta nevezetes fordulópont 1918-ban következett be a hitközségi életben, amikor megszűnt a kegyuraság és új terhek szálltak a hitközségekre, melyek azonban egyúttal a virágzás alapját is megvetették. A templomot és paplakot ugyanis, mely eddig a patronátus tulajdona volt, a hitközség saját tulajdonának tudhatja és ez a tudat kell, hogy felemelő érzéssel töltse el mindenkit, aki ehhez az

egyházhöz tartozik. A tizenhatezer katolikus polgár bizalmából dr. Weiterschan József került a hitközségi elnöki székbe és ezért, az új elnökhöz fordulva, kéri, hogy foglalja el az elnöki széket.

Kovács prelátus nagy tetszéssel fogadott beszéde után, dr. Weiterschan József elfoglalta az elnöki széket és kijelentette, hogy ilyenkor programnyilatkozatot szoktak tenni, az ő programja azonban igen röviden foglalható össze,

áldozatkészség anyagiakban és elmélyülő vallásosság szellemeiben.

Nemcsak kifelé, hanem befelé is le kell rombolni mindazokat az elmentéket — mondotta egyebek között — amelyek nyomát esetleg még nem lehetett kiirtani, egységet kell teremteni személyek között, egységet és békét kell biztosítani az egyházi élet minden vonatkozásában. Isten és emberek előtti örökségünk a vallásunk — folytatta — amelyhez való tartozásunkat soha sem nyilvánítottuk ki olyan impozánsan és egy ségesen, mint május 10-ikén, az új egyháztanácsi választásokon. Ezt az egységet fenn kell tartani és fejleszteni kell a hitközség és az egész egyház üdvére.

Weiterschan elnök ezután megköszönte a hitközségi tagok részéről íránta megnyilvánult bizalmát, majd Kovács prelátushoz fordulva, a papság támogatását kérte.

A zajos tapssal fogadott beszéd után Kaufmann István szólalt fel, aki

a katolikus lakosság közötti szolidaritás szükségességét hangoztatta

és rendkívül találó szavakban jelölte meg a hitközségi élet jövő feladatait. A figyelemreméltó felszólalás után Krumenacker Ferenc hitközségi titkár indítványára, eltekintettek a napirend többi pontjának a letárgyalásától, hogy a rendkívül emelkedett hangulatú felszólalások felemelő hatásait le ne rombolják anyagi kérdések tárgyalásával.

Utazási kedvezményt kérnek a becskerek-i kiállítás résztvevői részére. A bánági kereskedelmi és ipar kamara tegnap két beadványt intézett a közlekedésügyi minisztériumhoz a kamarák június 14-iki és 15-iki országos konferenciájával és az ugyanakkor rendezendő bánági ipari és mezőgazdasági kiállítással kapcsolatban. A kamara ötven százalékos vasuti utazási kedvezményt kért mindazok részére, akik a június 14-iki és 15-iki becskerek-i ipari és gyáripari kiállítást, a 16-iki belacrkvai bor- és virágkiállítást és a 16-iki vrsaci borkiállítást megtekintik. A becskerek-i kamara még két-három vasuti különkocsit kért a Becskerek—Vrsac—belacrkvai vonalra. Az országos kamarai konferencia résztvevői ugyanis ezeken a kocsikon teszik meg majd a Becskerek—Vrsac—belacrkvai utat.

HIREK

Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint, továbbra is derült napos idő várható, állandó lassu felmelegedéssel.

Rodics érsek a szentföldön. Zagrebból május 27-én zarándoklat indul a szentföldre, amelynek vezetését Rodics P. Rafael érsek, bánági apostoli kormányzó vállalta el. Az egyházi ömenenciája május 27-én utazik el Zagrebba és szentföldi utjáról június 15-én érkezik vissza.

Becskekerek-i küldöttség a miniszterelnöknel. Szombaton délelőtt fogadta Zsvikovity Petár miniszterelnök-belügyminiszter Becskerek város küldöttségét, amelyet dr. Zsupanszki Szlávkó vezetett. A küldöttség részletesen ismertette Becskerek helyzetét és kérte a miniszterelnököt, hogy a becskerek-i kerületi munkásbiztosító pénztárt feltétlenül hagyják meg Becskereken. A miniszterelnök figyelmesen meghallgatta a szónokokat, majd részletesen érdeklődött a becskerek-i viszonyok után és végül kijelentette, hogy ki fogja vizsgálni az ügyet.

Letity dr. kikindai gör. keleti szerb püspök Becskereken. Letity Georgije dr. kikindai gör. keleti szerb püspök hétfőn reggel székelyéről Becskerekre érkezett. Az egyháziót saját kívánságára nem részesítették különösebb ünnepi fogadtatásban és megérkezése után az elemi iskolákba ment, ahol a hitoktatókat inspicálta. Később résztvett a kerületi papság gyűlésén, majd délután a gimnáziumi hitoktatást ellenőrizte.

Fiedler Antal temetése. Vasárnap délután temették el nagy részvét mellett Fiedler Antal nyug. vasuti pályafelügyelő, hitközségi tanács tagot. Az egyházi szertartást Kovács István pápai prelátus, apátplébános végezte fényes segédlettel és a sírnál meghatározott szavakkal bucsuztatta el a becskerek-i hitközségi élet buzgó vezetőjét. Temetésén sokszáz főre rugó tömeg vett részt, a hitközségi tanács tagjai csaknem kivétel nélkül megjelentek és kivonult a Bauernverein és az árvaház is. Fiedler Antal fivérét Fiedler István szatmári püspököt bérmautján érte a gyász- hír és így a temetésen nem vehetett részt.

Uj szentszéki tanácsos. Rodics Rafael érsek, bánági apostoli kormányzó Pálfi Sándor ruszkoszelói plébánost szentszéki tanácsossá nevezte ki.

Ünnepély a Tomislava uccai ovodában. A Kraljevity Tomislava uccai ovodában vasárnap délután tartották meg az évzáró gyermek ünnepélyt, amely a várakozáson felüli mértékben is kitűnően sikerült. A kis csöpségek meglepő bátorsággal és ügyességgel adtak elő szavakat, énekszámokat és jeleneteket szerb, magyar és német nyelven és a jelen volt közönség szeretettel hallgatta meg és tapsolt a kis előadóknak és betanítóknak Marioncu Gyuráné, Liska Ferencné és Szirotanovity Agica óvónőknek, akiknek érdeme az előadás sikere.

A BETEG EMBER

elveszti életerejét és munkakedvét és így nemcsak családjának válik terhére, hanem saját magának is.

Az erő és egészség

olyan két kincs, amelyet minden embernek meg kell őriznie. Fejfájásnál, fogfájásnál, nyilalásnál és minden más fájdalomnál, megfázás következtében előálló bajoknál csak egy nyeri vissza egészségét, ha a kipróbált

„DIANA“

francia sósorszeszt

használja. A betegség hamar elmúlik, ha a beteg testrészt naponta néhány percen keresztül „DIANA“ francia sósorszeszrel dörzsöli. Gyomorbetegknél néhány csepp egy kockacukorral megszünteti a görcsöket és a fájdalmakat. Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és jobb üzletben, használati utasítással együtt.

Ovakodjék az értéktelen utazatoktól és kerjen mindegyik „DIANA“ francia sósorszeszt. 318

Kerti ünnepély a Plank-kertben. A becskerek-i szerb nővérek egyesülete a Kolo Szrpszkijh Szesztara június 7-én nagyszabású kerti ünnepélyt rendez a Plank-kertben. Különböző sátrakban édességeket, virágokat és különféle tárgyakat árulnak, lesz büffé, kis és nagy tombola. Este táncmultság.

Gyilkolt a merevgörcs. Kimmmer József Izarevói földmives a napokban belépett egy családba és tetanus mérgezést kapott. Eleinte maga kezelte sebtét, majd amikor állapota rosszabbra fordult, behozták a becskerek-i közkórházba, állapotja azonban akkorára már olyan súlyos volt, hogy életét nem tudták megmenteni.

Az éjjel leégett egy ház. Az éjjel fél kettő óra tájban a Visnityeva uccában tűz keletkezett, kigyulladt Gardinovacski Vója városi vámszedő háza, amelyben gazdasági szereket tartott. Gardinovacski nemrégiben új házat épített a telken és a régi lakóházat, amely az ujjal szemben épült és egy szobakonyhás lakásból, valamint istállóból állott, felszernek használta. A náddal fedett háznak a tetőzete gyulladt ki és annak ellenére, hogy a tűzoltóság önfeláldozóan végezte kötelességét, az épület teljesen leégett.

Sorjáték — használt villamosjegyekkel. Budapestről jelentik: A Beszkárt igazgatósága érdekes tervvel foglalkozik. A jövőben megszámozzák a villamosvasut jegyeit és minden hónapban több főnyereménytel sorsjátékot rendeznek a jegyekkel. A nyertesek 1 hónaptól egy évig terjedő időre ingyen kapnak villamos jegvet. A cél az, hogy a közönség tartsa meg jegyeit és ne lehessen a régi jegyekkel többször utazni, illetve visszaéléseket elkövetni.

ORIENT BIOSKOP

Kedden és Szerdán, 5, 7 és 9 órákor
100%-os német tónifilm!

Helyárak:
5, 7, 10 és 12 dinár

Világláger! **Marokko** Világláger!

Főszerepben: Marlene Dietrich és Carry Copper

Szabadiábra helyezték a letartóztatott jársalomityi baromfi- kereskedőt

Becskerek, máj. 26.

Feltűnést keltő letartóztatást fogantatosított május elején a jársalomityi csendőrség, Örizetbe vette Rosenberg Izsó ismert jársalomityi baromfikereskedőt, akiről az volt a gyanu, hogy hosszú hónapokon keresztül lopott baromfiakat vásárolt össze egy öttagú fiatalokru bünszövetkeztől, amelynek tagjatt szintén letartóztatták.

Rosenberg védője, dr. Bratity

A XI. jubijainai mintavásár látogatóinak kedvezménye i. évi május hó 30-ikától június 8-ikáig. Ez a nagy gazdasági manifesztáció Ófelsége a király védnöksége alatt lesz megtartva. A mintavásár területe 40.000 négyzetmétert foglal el, 10 kiállítási pavilonnal, melyek körülbelül 800 kül- és belföldi kiállítót fogadnak be. A nagyipar és ipar minden ága képviselve van s így a látogatóknak a legkülönfélébb áru áll rendelkezésükre nagy választékban, elsőrangú minőségben, gyári áron. Speciális osztályok: butor, mezőgazdasági gépek és szerszámok, szövet, automobil, nehéz gépipar, higiena, művészeti kiállítás. Vasuton 50 százalékos kedvezményben részesül a látogató, ha igazolványt szerez s ezt az indulási állomáson lepecsételteti, a vásáron látamoztatja s ekkor az oda váltott jegy díjtalan visszautazásra jogosítja fel. Egy igazolvány ára 30 dinár. Árúsitják nagyobb pénzintézetek és a Putnik irodák. A kedvezmény odautazásra május 26-ikától június 8-ikáig, visszautazásra pedig ugyanolyan vonaton május 30-tól június 12-ig érvényes. Hajókon osztálykedvezmény, azaz 50 százalékos engedmény. (644)

A becskerei kamara a bántási borkivitelért. A bortörvény 12-ik szakasza értelmében 1931 december 31-ike után tilos az othelo-bor előállítás és eladása. A bántási kereskedelmi és iparkamara most a bortörvény e rendelkezésével kapcsolatosan beadványt intézett a földművelésügyi minisztériumhoz, amelyben arra kéri, hogy a törvény módosításával hatálytalanítsa ezt a tilalmat, mert a külföld részéről oly nagyfokú érdeklődés nyilvánult meg az othelo-bor iránt, hogy az egész leköltött mennyiséget nem lehet ez év végéig leszállítani és előreláthatólag a jövő évben is nagy mennyiségű othelo-bor kerülhetne kivitelre. A kamara megállapítja előterjesztésében, hogy a külföld nem érdeklődik az othelót helyettesíthető más fekete-vörös borok iránt, hanem Magyarország felé orientálódik, ahol a hibridákból megengedik a fekete-vörös othelo előállítását. A más vidékek bortermelelinek az az állítása, hogy a kivitelünk a bántási othelo előállításának beszüntetése folytán javul, téves,

Dusan utján ötvenezer dinár biztosíték ellenében a szabadiábra helyezését kérte, amit a becskerei törvényszék tanácsa el is rendelt, de a végzés ellen az ügyészség felfolyamodással élt és így Rosenberg a tábla döntéséig továbbra is vizsgálati fogságban maradt.

Szombaton délután érkezett Becskerekre a tábla határozata, amelynek alapján Rosenberget azonnal szabadiábra helyezték.

mert a tilalom ellenkezőleg könnyen azt idézheti elő, hogy a külföld szükségletét más országban fedezi, ami nemzetgazdasági szempontból rendkívül káros lenne.

SZINHÁZ

Kedd: Topaz. (Bérletben).
Szerda: Ábris Rózsája (Bérletszűnet).

Miss Csokoládé. Grün Bernard pompás muzsikája, Regina Hans és Stáder Rudolf kitűnő meséje kedves színházi estét nyújtott szombaton a becskerei közönségnek. A kitűnő szerb szintársulat a Miss Csokoládé diadalrajutásával ismét beigazolta, hogy az operettekkel sem vall szégyent.

A darab meséje nem nagyigényű, de mulatságos és fordulatos. Meghalt egy gazdag párizsi éjszakai lovag és vagyonát a barátnőjére hagyja azzal a feltétellel, hogy négy hétig a halála után hü marad hozzá. Az örökösök körében természetesen óriási megütközést keltett a végrendelet és a család egyik tagját bízzák meg, hogy hódítsa meg a varieté csillagot, hogy a hűtlenége révén megkaparintassák a remek villát és a két millió frankot. Az ostrom megindul és humoros jelenetek sorozatán át tart és végül — négy heti álhatatos ellenállás után szerelemmel végződik. Miss Csokoládé negyven napig hü marad barátjához, megkapta a milliókat és vőlegényt is szerzett.

Bibi, a varieté csillag szerepében Asztrov kisasszony egy csapásra meghódította magának a közönséget és kellemes hangu partnerjével, Klokocskival együtt sokszor kapott nyiltszini tapsot. Tiburcius félszeg figurájában Dobrity brillirozott, — az ő érdeme a gondos rendezés is — feleségét Ilityné alakította fényesen. Dinity ismét kitűnő volt. Kisebb szerepekben jók voltak Gyorgyevity és Birtity kisasszony, Szávity, Andrity, Dusanovity, Haritonovity és Jovanovity L. A katonazenekar muzsikája szintén nagyban hozzájárult a kiérdemelt egyetemleges nagy sikerhez.

BALKAN BIOSKOP

Jön! Jön!

Conrad Veidt
világfilmje 100%-os német nyelven

Willy Fritsch és Lilian Harwei
Liebes Walzer

Die letzte Kompagnie

Elveszett egy fekete-szürke-fehér csikos napernyő faragott nyéllal. A tulajdonos pünkösdi vasárnapján a 10 órai nagymisében hagyta el az ernyőt a rk. plébániatemplomban s kéri a becsületes megtalálót, hogy adja le a „Hiradó” kiadóhivatalában, ahol megfelelő jutalomban részesül.

Mérleget hamisított Anglia legtekintélyesebb mágnása. Londonból jelentik: Egész Anglia a legnagyobb izgalommal tárgyalta lord Kysant esetét. Azzal vádolják a lordot, aki a Royal Mail hajóvállalat igazgatósági tagja volt, hogy még 1927-ben hamis mérleget készített a vállalatról és ezzel az volt a célja, hogy a részvényeseket becsapja. A hatalmas hajózási vállalat 70 millió font alaptőkével dolgozott és az utóbbi években elvesztette alaptőkéjének negyötödét. Lord Kysant egyelőre még csak egész röviden nyilatkozott a váddal kapcsolatban, kijelentette, hogy a vád tévedésen alapul, nem hamisította meg a mérleget. Lord Kysant a City legtekintélyesebb arisztokratái közé tartozik.

SPORT

Becskerek pünkösdi sportja

Becskerek, máj. 26.

A magyar ifjusági válogatott pünkösdi tervezett vendégszereplése elmaradt és valószínű, hogy a budapesti ifjusági válogatott Urnapjára látogat el Becskerekre. A magyar válogatott helyett a beográdi Graficsar töltötte ki a pünkösdi sportprogramot és első nap a Radnicskival mérkőzött 4:0 (2:0) eredménnyel. Bíró Grujin volt.

A Graficsar első becskerei vendégszereplése fölényes győzelemmel végződött. A csapat az általánosan ismert beográdi stílust használta és főerőségei a kapus, jobb hátvéd, halvesor és a csatársorban a center és jobbszélő voltak, a Radnicski gyenge formát mutatott és ez a megállapítás különösen a csatársorára vonatkozik.

Előmérkőzés: Radnicski—ZsSK oldboy 3:3. Bíró Storelli.

B) csapatok bajnoki mérkőzései (délután): Radnicski—Vojvodina 3:2. Bíró Bibák. Obility—Jedinstvo 3:0. (Parforfait). Bíró Bibák. Vojvodina—Orao ifjusági 5:1. Bíró Markovity. Schwäbische—Orao ifjusági 3:0. (Parforfait). Bíró Marioncu. ZsSK—Borac 1:0. Bíró Marioncu.

Debeljácsán. Vojvodina (Becskerek)—Spárta (Debeljácsa) 5:1. Bíró Jovanovity.

Pünkösdi hétfőjén a Graficsar a ZsSK-al játszott és váratlanul vereséget szenvedett.

ZsSK—Graficsar 4:3 (2:1). Bíró Brkity. A ZsSK kitűnő játékkal megérdemelten győzött.

Előmérkőzés: Radnicski—Vojvodina komb. 5:0.

Debeljácsán: Vojvodina oldboy—Spárta oldboy 5:2 (0:2).

Kiadó lakások

A város központjában két szép uccai szoba konyhával és kamrával. Ugyanott két egyszerűbb udvari szoba konyhával és kamrával **kiadó**. Cim: „Papyrus” könyvkereskedésben (a főpostával szemben) 675

A Gimnaziszka ucca 16. szám alatt két uccai, két udvari, cselédszoba, zárt üveges folyosó és az összes mellékhelyiségekből álló **lakás** folyó évi augusztus hó 1-re, esetleg előbbre is

kiadó

Jöttévfő-Egyesület V. Becskerek.

Keresek bérbe egy 678 magánházat

3 szobával és mellékhelyiségekkel vagy **egy lakást** a nagy hidon túl

Cim a „Hiradó” kiadóhivatalában

Új hangszerüzlet!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy a volt Lenhardt-féle helyiséget teljesen újból felszerelve megnyitottam. Raktáron tartok minden neven nevezendő hangszereket. 420-25.24

Kain Lajos, hangszerkészítő.

Főüzlet: Subotica. Fióküzlet: Vel. Becskerek, Kralja Aleksandra 34.

Kiadó lakások!

A Karadorde trg (Vásártér) 3. sz. házban egy 4 szobás lakás és egy üzlet-helyiség 2 szobás lakással és hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt

azonnal kiadó! 666-3.2

Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál.

4 szobás lakás

fürdőszobával, a város központjában,
azonnal kiadó.

Cim a kiadóhivatalban. 672-2.2

Lakás kiadó

a Kralj. Marija u. 16. sz. a.
Egy uccai lakás, mely áll 2 szoba, fürdőszoba, éléskamra, konyha stb. mellékhelyiségekből, azután egy udvari lakás, mely 2 szoba, konyha és mellékhelyiségekből áll, **június 1-re kiadó**. Bővebbet ugyanott. 660-3.3

Az „Abbázia” strandfürdő

vasárnap, május 17-én nyílt meg

400 modern kabin! Homokfürdő! Napos és árnyékos pihenők! Kényelmes asztalok hatalmas napellenzőkkel! Szökőkút! Tornaszerek! Tekepálya! Fodrászterem! Luxusautójárat a város minden részéből. Kiváló hús italok! Meleg és hideg ételek! Szolid árak!